

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 V. inter Mariam & Ioseph, verum matrimonium intercesserit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

tatum est toto illo tempore B. Virginem ardentissimis desideris, ac frequentissimis orationibus incarnationem filij Dei postulasse, tanto maiori amore, merito, atque efficacia, quam omnes superiores Sancti, ac Prophetæ, quanto eos perfectione gratiæ, & sanctitatis superabat, ut in superiori tomo in fine disp. 8. fufius diximus.

Addunt denique Patres, consuetudinem illius populi fuisse, ut huiusmodi virgines, quæ in templo manebant, cum primum convenientem expleissent ætatem, à sacerdotibus ad paternas domos remitterentur, ut nuptui traderentur: parentes autem B. Virginis fuisse mortuos post annos undecim, quibus Beata Virgo in templo vixerat. Sacerdotes verò inijsse consilium, quid de sacro illo corpore statuerent, quia nec decebat, nec vilitatum erat, ut mulieriam adulta in templo versaretur, & aliunde timebant alicui viro ius, & potestatem in corpus illud facere, tandem vero diuina inspiratione, & instinctu decreuissent, eam tradere nomine desponsationis, cuidam viro ad custodiendam eius virginitatem idoneo, qualis Ioseph ex eadem familia, & tribu inuentus, & existimatus est. Ita ferè Greg. Nyss. homil. de Christi natiuit. Damascen. lib. 4. de fide c. 15. Nicephor. ex Euodio, lib. 1. c. 7. & lib. 2. cap. 3. Andreas Cretens. orat. de dormitione Virginis, & Simeon Metaphr. orat. de ore Virginis. Indicant etiam Orig. tract. 2. 6. in Matth. & Theophylact. Matth. 23. & alij authores supra citati. Ut ergo hoc vltimū explicetur, tractandum superest, qualis fuerit desponsatio Virginis cum Ioseph, & quo tempore, modo facta.

SECTIO I.

Virum inter Mariam, & Ioseph verum matrimonium interceserit.

Ratio dubitandi sumi potest ex historia nuper relata, qua significatur illud non fuisse verum matrimonium, sed veluti quoddam pactum ad mutuam tantum cohabitationem ordinatum, & ut Ioseph B. Virgini ministraret, eiusque virginitatis custos, & testis existeret. Vnde Hieronym. Matth. 1. dicit Ioseph fuisse nutritum, non maritum, & Bernard. homil. 2. in Missus est, Virum, inquit, nominat, quia homo virtutis erat, non quia maritus. Sic Petrus Chrysost. sermon. 157. Ioseph, inquit, maritus solo nomine, conscientia sponsus. Et ferè eodem modo Hilar. can. 1. in Matth. dicit Virginem fuisse sponsam, non verò coniugem. Et Chrysost. homil. 4. in Matth. Coniugis, inquit, nomine sponsum intelligit. Eodem modo loquitur Gregor. Nyssen. dicta homil. de natiuit. Gregor. Magn. homil. 26. 27. in Euangelia. Epiphani. hæres. 78. obscurius verò loquitur Cyrill. Ierosolymit. catechesi 12. circa finem dicens. Meminimus Iacob, qui prius, quam Rachel acciperet, dicebat ad Laban, da mihi uxorem meam, sicut enim illic ante nuptiarum constitutionem, cum tantum promissio intercesisset, vxor Iacob nominabatur: sic & Maria propter solam desponsationem vxor Ioseph vocabatur. Indicat ergo non fuisse verum matrimonium. Confirmatur primo ex Cyprian. sermon. de passione domini, Ambros. epistol. 79. & lib. 2. in Lucam, in princip. & lib. de institut. Virginis capit. 6. & 7. dicentibus Christum in cruce separasse matrem à Ioseph, eamque Ioanni tradidisse, ut indicaret inter eos verum coniugium non intercesse. Quod etiam indicauit Chrysost. homil. 5. in Matth. post med. Confirmatur secundo, quia votum castitatis repugnat cū vero matrimonio, imo & propositum nunquam accedendi ad virum: quia matrimonium intrinsecè includit consensum in copulam conjugalem: diximus autem supra habuisse Virginem propositum, & votum absolutum virginitatis, ergo.

A Dicendum verò est, B. Virginem verum, ac proprium matrimonium ratum cum Ioseph contraxisse. Hanc veritatem esse de fide docent omnes Theologi in 4. d. 29. & 30. & sentit D. Thom. hic, & probatur. Primo ex Luc. 1. Missus est Angelus Gabriel ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph, & cap. 2. Ascendit Ioseph in Bethlehem, ut profiteretur cum Maria desponsata sibi vxore. Matth. 1. Cum esset desponsata mater Iesu Maria Ioseph. Vbi verbum illud, desponsata, matrimonium ratum significat, ut constat ex verbis sequentibus, primo, ex illo, Antequam conuenirent. Quo verbo significatur, quantum erat ex parte vinctuli, potuisse honestè conuenire. Deinde ex illo, Ioseph autem vir eius, nam in rigore hæc vox vinculum matrimonij significat. Præterea hoc confirmat illa sollicitudo Iosephi propter Mariæ conceptionem, quam propterea voluit occultè dimittere. Non enim dicitur propriè dimitti, nisi vera vxor. Vnde Angelus tandem discretè dixit. Ioseph fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam. Coniugem enim vocatur, inquit August. lib. 1. de nupt. & concup. capit. 11. ex prima fide desponsationis, quam ibidem vocat vinculum conjugale, & fidele coniugium. Et eandem ferè sententiam habet Hieronymus contra Heluid. Secunda ratio in Scriptura fundata est, quia in Euangelio Iosephus vocatur pater Christi, nimirum, quia talis putabatur, nō alia certe ratione, nisi quia Virginem matrē Christi vxorem duxerat. Neque enim cogitandum est, fuisse Christum existimatum filium Iosephi spurium, aut illegitimè natum, hæc enim cogitatio erronea esset: nam potius ad hæc suspicionem tollendam hoc matrimonium institutum fuit, ut Patres docent.

C Nisi quis fortasse dicat, sicut fuit Ioseph existimatus pater Christi: ita fuisse existimatum maritum Virginis, non quia reuera talis fuerit: sed quia exterius talis apparebat cohabitando cum Virgine, & alia exteriora onera matrimonij cum illa sustinendo, ut verbi gratia suis laboribus familiam sustentans, & Virginem ac Christum in Ægyptum ducens, ac reducens, &c. Sed hæc euasio est contra vim verborum Scripturæ, & sine vlllo fundamento in traditione, vel scriptura, & ideo erronea est, præsertim cum nulla sit causa ad veritatem huius matrimonij negandam. Quin potius, cum B. Virgo indigeret viro aliquo, qui sibi esset in peregrinationibus comes, & in rebus ad hanc vitam transigendam sibi, & filio puero necessarijs fidelis minister, multo magis deuit illum fuisse verum maritum: id enim ad decentiam & bonum vtriusque nomen maxime pertinebat. Et confirmatur hæc ratio, quia propter hanc causam Matthæus, c. 1. Christi genealogiam vsque ad Iosephum traxit. Et sicut Lucas narrat Gabrielem prædixisse Virgini nomen, Iesus, Christo imponendum: ita Matthæus refert idem nomen nuntiatum fuisse Iosepho, tanquam proprio viro, & veluti capiti, & gubernatori illius familie. Tertio probatur eadem veritas ex traditione Patrum, ex quibus nonnulla referuntur in decretis 27. q. 2. & videndus est etiam Augustin. supra, & lib. 23. contra Faust. cap. 8. & lib. 2. de consensu Euangelist. cap. 1. Ambros. de institut. Virginis capit. 6. & Luc. 1. vbi illa ratio vitur. Quia maluit, inquit, Dominus quosdam de sua generatione, quam de matris pudore dubitare, indicans hoc matrimonium fuisse necessarium ad vitandam Virginis infamiam. Qua ratione vtitur etiam Basil. homil. 25. de humana Christi generatione, Origen. homil. 6. in Lucam, Bernard. hom. 2. in Missus est, Chrysost. Hieronym. & ceteri expolitores Græci, & Latini, Matth. 1. Quarta ratio hoc loco solum esse potest, quia hoc matrimonium verè, & essentialiter perfici potuit absque vlllo detrimento virginitatis, & alias fuit valde conueniens, ergo. Maiorem offendemus respondendo ad rationem dubitadi in principio positam: Minorem verò

facile

Greg. Nyss.
Damascen.
Nicephor.
Euod.
Andr. Cretens.
Simeon Metaphr.
Orig.
Theoph.

Hieronym.
Bernard.
Petr. Chrysost.
Hilar.
Chrysost.

Greg. Nyss.
Greg. Mag.
Epiphani.
Cyrill. Iero.

Cyprian.
Ambros.

Chrysost.

Verum matrimonium ratum inter Mariam, & Ioseph.

Augustin.

Hieronym.

Obiectio.

Matth. 1.

August.

Ambros.

Basil.

Origen.

Bernard.

Chrysost.

Hieronym.

D. Thom. satis ostendit D. Thomas hic art. i. cuius rationibus nihil fere addi potest. Confirmatur tandem, quia sicut virginitas, & fecunditas in Virgine coniuncta fuerunt: ita decuit statum virginitatis, & coniugij summa perfectione in eadem Virgine copulari. Nam ex virginitate habuit summam corporis, & spiritus puritatem, & integritatem, ex matrimonio vero, societatis & unitatis vinculum, & subiectionem, ac obedientiam, quam vxor marito debet. Quo factum est, vt & vtrumque statum non ignorauerit, & tam virginum, quam coniugum fuerit exemplar.

Chrys. Sed dicet aliquis, omnes rationes quas D. Thomas affert, sumptas esse ex parte Dei, & diuinæ providentiæ, quæ hoc matrimonium specialiter ordinavit, oportere tamen rationem aliquam reddere ex parte Virginis, quæ ipsam ad matrimonium contrahendum inclinaverit. Cum enim ipsa virginitatem vouisset, certum est non contraxisse matrimonium propter filiorum procreationem, qui solet esse veluti proprius & intrinsecus matrimonij finis, nec etiam potuit illis rationibus moveri, quæ ex parte diuinæ providentiæ afferuntur, cum illæ omnes mysterium Incarnationis respiciant, & futuram proles conceptionem mirabilem, de qua ipsa ante Gabrielis annunciationem nihil potuit cogitare. Nisi fortasse quis dicat, ex Cedreno in compendio historiæ, Mariam anno duodecimo ætatis suæ reuelatione diuinæ cognouisse futuram se matrem Dei, & hominis. Quod est prorsus falsum, & absurdissimum, & plane repugnans ijs, quæ de Angelica Annunciatione Lucas narrat. Turbatio enim Virginis, eiusque cogitatio, ac interrogatio plane indicant eam fuisse antea prorsus tanti ignaram mysterij, quod tunc per Angelum didicit, vt omnes Patres intelligunt. Respondetur ergo primo ex Augustini lib. de sancta virginit. cap. 4. sic scribente, *Licet virginem se antea Deo vouisset, quia hoc Israelitarum mores adhuc recusabant, desponsata est viro, non violenter ablaturo, sed potius contra violentos custodituro, quod illa iam voverat.* Itaque nubere voluit, vt in externo statu, & vitæ genere suæ genti sese accommodaret, & morem gereret, & fortasse etiam, vt sacerdotibus, & parentibus si vivebant (hoc enim incertum est) obediret. Secundo vero addendum est, hoc fecisse ex diuina reuelatione, seu speciali instinctu. Vnde potissima ratio nubendi illi fuit, quia intellexit, hanc fuisse diuinam voluntatem, quamuis rationem eius eo tempore non cognosceret, neque amplius inquireret, quam diuinum beneplacitum.

Adm. Ad rationem dubitandi in principio factam vt respondeamus, distinguenda sunt tria, quæ in matrimonio possunt interuenire. Primum est vinculum matrimonij, quod perficitur mutuo consensu, quo coniuges adinuicem sibi tradunt ius, & potestatem in sua corpora, vt constat ex Nicolao Pap. in cap. sufficiat 27. quæst. 2. Secundum est mutua cohabitatio in eadem domo, cum mutuis obsequijs, &c. quæ neque ad matrimonium sufficit, vt de se constat, quia sine vinculo reperiri potest inter fratrem, & sororem, nec est necessaria, vt etiam per senotum est, quia est quid posterius, & valde extrinsecum. Tertium est vsus matrimonij, per carnalem copulam, & hanc etiam constat non esse de essentia veri matrimonij, vt tradunt omnes Theologi, in 4. distinct. 30. & rectè tractat Vualdens. 2. tom. de sacramentis cap. 130. & colligitur aperte ex dicto capite sufficiat, & ex Florentino Concil. in decreto Eugenij, vbi definit matrimonium perfici mutuo consensu, qui sine dubio copulam antecedit, & Tridentin. sessio. 24. vbi distinguit matrimonium ratum à consummato, & supponit illud esse verum matrimonium. Et idem habet communis traditio, & consensus Ecclesiæ, imò à principio fuit verum matrimonium inter Adam, & Eua in Paradiso terre.

Fr. Suarez, Tom. 2.

*A*stri, in quo carnalem copulam non habuerunt. Sicut ergo in rebus, quæ vsu non consumuntur, dominium distinguitur ab vsu, & absque illo haberi potest, ita in matrimonio potest dari potestas, & dominium in corpus coniugis absque vsu copulæ carnalis, & in traditione illius dominij, vel potestatis consistit vera ratio matrimonij, vt ex Paulo primæ ad Corint. 7. colligitur dicente. *Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir, &c.*

Ambros. Ad sanctos ergo in principio citatos respondetur verbis Ambrosij, *Virgo desponsata viro coniugu nomen accepit. Non enim desloratio virginitatis facit coniugium, sed pactio coniugalis.* Quocirca nomine sponsalium citati Patres matrimonium ratum, non consummatum intelligunt. Quod si interdum matrimonij, aut mariti nomen fugere videntur, solum hoc faciunt, vt significant non peruenisse ad dictum statum copulæ coniugalis. Vnde (vt Hieronym. notat) in Scriptura sacra *sponsa* dici solet, quæ nupta est, & interdum dicitur *accipi in coniugem*, quando matrimonium consummatur, vt de Rebecca, Lia, & Rachel constat Genes. 24. & 29. quanquam hic vsus vocum non semper sit idem, vt patet ex illo exemplo, quo Cyril. Ierosolym. utebatur, quod est prudenter interpretandum. Non enim assertur, quia in omnibus sit simile, sed quia à fortiori concludit. Nam, si Rachel propter solam promissionem vocata est *coniu*, multo magis B. Virgo propter sponsalia, quamuis nulla copula intercesserit.

*C*Ad primam confirmationem respondetur, Patres ibi citatos eodem sensu esse intelligendos. Vnde Chrysostomus solū inde concludit Beatā Virginem non habuisse alios filios præter Christum, vt scilicet excludat matrimonij consummationem, non veritatem. Quod autem Ambrosius, & Cyprianus in illa coniectura supponere videntur, scilicet, tempore mortis Christi Iosephum superstitem fuisse, incertum est, & non admodum verisimile. Quin potius ex eo, quod Christus matrem suam Ioanni commendauit, inferri certius posset, eo tempore Ioseph fuisse mortuum. Nam illo viuentē, non quæsiuisset Christus fideliorē alium Virginis focum, ac ministrum. Nisi forte dicatur, fuisse ad eō senem, vt alterius ope indigeret. Sed credibilis est fuisse iam mortuum, vt docent Epiphanius hæresi septuagesima octaua, Vincentius sermone de S. Ioseph. Petrus Comesstor. capite 38. suæ histor. Et probabile est ante trigessimū annum ætatis Christi obiisse. In Euangelio enim, vsque ad duodecimum ætatis annum Christi Domini, sit eius mentio, & non amplius, neque in nuptijs Canæ Galileæ neque in historia passionis, neque alijs in locis, vbi sit mentio matris, & fratrum Domini, quod est signum illum fuisse iam mortuum. Nam cum vivebat, fere semper simul cum Virgine coniungebatur, & nominabatur.

*D*Ad secundam confirmationem, quidam dicunt, ante sponsalia conuenisse inter Ioseph, & Mariam, neutrum ab altero petitum fore debitum, & ita veluti sub hac conditione contraxisse, vt neuter peteret, aut redderet debitum. Hanc enim conditionem non esse contra substantiam matrimonij, defendit Palud. in 4. d. 30. quæst. 2. & Carthus. in vita Christi part. 1. cap. 3. Abulens. c. 30. numer. p. 32. Ger- son serm. de natiuitat. Mar. & creditur fuisse opinio Hugonis de S. Victore, sed falso. Et ratio esse potest, quia cum dominium (vt dictum est) distinguatur ab vsu, conferre illud poterat sub conditione nunquam vtendi tali re, quia hæc conditio non est contraria traditioni dominij. Quod patet, quia potest habere aliquem effectum, vt in præfenti materia, si quis contrahat cum hac conditione, manet inhabilis ad contrahendum cum alio. Item si postea velint coniungi, & non vt illa conditione, non erunt for-

G

nicarij.

nicarij. Item, quia si in huiusmodi casu maritus inferat vim uxori, licet peccet contra iustitiam, & pactum initum, non tamen erit fornicarius. Sed quidquid sit, an hæc conditio sit contra substantiam matrimonij, vt D. Thomas & eius discipuli communius opinantur, & indicatur in cap. ult. de conditionibus appositis, de quo infra suo loco dicendum est, non censo tamen fuisse in presenti matrimonio necessarium. Primum, quia D. Thomas hic, & præcedenti quaestione contrarium aperte sentit, scilicet inter Mariam, & Ioseph nihil esse actum de seruanda virginitate, nisi post matrimonium contractum. Secundo, quia illa conditio, non est consentanea matrimonio, esto non esset contra substantiam eius. Tercio, quia sola non sufficit ad perfectionem voti castitatis. Nam, qui absolutum votum virginitatis emisit, non posset sua autoritate contrahere matrimonium etiam sub illa conditione, vel intentione, præsertim animo perseverandi in illo statu. Nam si id faceret animo transeundi ad religionem, non esset intrinsecè malum, vt Sotus, & alij docuerunt, & colligitur ex c. commissum, de sponsal.

D. Thom.

Hugo. Vist.
D. Thom.
Albert.
Magn.

Dicendum ergo est, cum Hugone Victor. lib. de Virginit. Mariæ, quem S. Tho. Albert. Magn. & cæteri scholastici secuti sunt, & fuit etiam sententia antiquorum Patrum (vt supra vidimus) Beata Virginem ex diuina reuelatione contraxisse matrimonium. In omnibus enim rebus speciali Spiritus Sancti directione regebatur, præsertim in re grauissima, & quæ ad statum totius vitæ pertinebat, & ad mysterium Incarnationis proximè ordinabatur. Eadem autem reuelatione intellexit Beata Virgo suum sponsum libenter in perpetuam virginitatem fuisse consensurum, nullumque detrimentum perfectioni suæ virginitatis allaturum. Et hinc etiam intelligitur, potuisse B. Virginem consentire in verum matrimonium, non consentiendo actualiter, & explicite in carnalem copulam, neque absolute, neque sub illa conditione, si Ioseph debitum petijset. Quia iam erat certa, illum nunquam petiturum, unde superuacaneus, & otiosus fuisset talis actus. Dico autem actualiter, & expresse, quia in radice, & in causa, videtur habuisse hunc consensum, consentiendo in matrimonium, quod de se ad talem copulam ordinatur, & ita videtur loqui Caietanus, & August. in citato capitulo B. Mariæ. 27. quæ. sed vel hoc modo in radice, non est propriè velle, & maxime quando per contrariam voluntatem directè quis proponit vitare actum, & hoc modo consensus in coniugale vinculum, nihil omnino derogat virginitati, & proposito virginitatis non pugnat cum consensu contrahendi vinculum coniugale. Sicut non repugnat voluntas tradendi, vel accipiendi dominium, & non vtendi.

Caiet.

SECTIO II.

Quo tempore fuerit matrimonium perfectum, inter Mariam, & Ioseph.

Duplex perfectio matrimonij potest hoc loco considerari. Prima est essentialis, quæ consistit in ipso contractu: altera est accidentalis consistens in aliqua solennitate, seu publica cerimonia, & in cohabitatione viri, & uxoris in eadem domo. Ommitto enim carnalem copulam, quam iam exclusimus.

Matrimonialis cohabitatio inter Mariam, & Ioseph ante incarnationem factus. Orig. Luc. 1.

Primo ergo certum est, matrimonium inter Mariam, & Ioseph quoad essentialiam, & contractum, ante filij Dei Incarnationem perfectum esse. Hæc est communis sententia Patrum, & Theologorum quos supra citavi, eamque optimè confirmat Orig. homil. 6. in Lucam. Colligitur enim aperte ex illo verbo Luc. 1. Missus est Angelus Gabriel à Deo ad Virginem desponsatam viro, iam enim ostendimus illam de-

A sponsationem, verum matrimonium fuisse. Ratio etiam hoc suadet, ex fine illius matrimonij sumpta. Illud enim Deus ordinauit, ne aliqua infamia ex parte filij Virgini accresceret: oportuit ergo, vt eo tempore, quo concepit, iam haberet sponsum, ex quo posset existimari honestè, & absque turpitudine concepisse.

Difficultas ergo superest de perfectione accidentaliquo ad cohabitationem, vel solennitatem aliquam. In quo est prima sententia Caieta. hic, qui negat fuisse eo tempore nuptiarum solennitatem celebratam, fundatur in illis verbis Angelij, Ioseph fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam, nondum ergo illam acceperat. Quod non potest intelligi, nisi de modo accipiendi, quando cum solennitate nuptiali, & sacerdotali benedictione sponsa viro tradebatur. Ex quo vltèrius infert, quod eo tempore nondum Ioseph acceperat Virginem in domesticum consortium. Vnde etiam negat fuisse perfectum matrimonium quoad cohabitationem in eadem domo. Quod confirmare conatur ex Luc. 1. vbi dicitur Beata Virgo rediisse ex domo Zachariæ, nō in domum Ioseph, sed in domum suam. Idem tenet Abulen. Matth. 2. post quaestione. 33. & fauet Ansel. Matth. 1. exponens verbum illud, Noli timere accipere Mariam, hoc modo, scilicet nuptiali conuentu, & assidua cohabitatione. Et exponens verbum illud cum nollet eam traducere, inquit, in domum suam, & assidua cohabitationem.

Caiet.

Luc. 1.

Abulen.
Anselm.

C Secunda sententia media esse potest, scilicet tempore annuntiationis Angelicæ, Mariam & Ioseph, iam cohabitasse in eadem domo, nondum tamen interuenisse solennem celebrationem nuptiarum. Et coniectura est, quia propter hanc causam, nondum carnaliter conuenerant.

Maria & Ioseph in eadem domo tempore conceptionis Christi cohabitantes. Chrysost.

Dico secundo, probabilius est, Mariam & Ioseph, cohabitasse in eadem domo, tempore conceptionis Verbi diuini, quæ est expressa sententia Chrysostomi. 4. in Matth. quam etiam indicant Gregor. Nyssenus in orat. de Christi Natiuitate, & Epiphanius. hæres. 78. & eam sequuntur Iansen. Titelm. & alij Matth. 1. cap. & D. Thom. hic ait, esse magis consonum Euangelio. Quod fortasse dixit propter verbum illud Matth. 1. voluit occulte dimittere eam, quo indicatur iam antea fuisse ad cohabitandum admissam. Vt enim

Greg. Nyss.
Epiphanius.
Iansen.
Titelm.
D. Thom.
Matth. 1.
Ambros.

D Ambrosius dicit libro 2. in Luc. in principio, Quam non accepit, nemo dimittit, & ideo, qui volebat dimittere, fateretur acceptam. Et ratio S. Thom. est optima, quia alias non esset satis prouisum famæ Virginitis. Nam quando sponsa concipit in domo sponsi, merito reputatur conceptio maritalis, si verò ante cohabitationem concipiat, semper est dubia, vel suspecta conceptio. Respondet Caietanus, licet non cohabitarent, talem tamen, ac tantam potuissent inter eos intercedere familiaritatem, vt omnis vitaretur infamia, præsertim, quia verisimile est Ioseph ascendisse cum Maria in domum Elisabeth, ibique habitasse mensibus tribus. Sed certe, si nondum cohabitabant, non est admodum verisimile Ioseph iuisse cum Maria, & habitasse cum illa in domo Zachariæ. Cur enim in aliena domo simul habitarent, qui nondum habitabant in propria? Ac deinde quamuis hæc, & similia sufficere possent, vt multi bonam existimationem haberent, aut non temere iudicaret, non tamen sufficerent ad vitandam suspicionem, & dubitationem aliquam, & nonnullum incontinentiæ, ac leuitatis indicium. Deinde verbum illud. Noli timere accipere Mariam, non significat denuo fuisse in domum Iosephi tradendam, sed (vt Chrysost. & Ambros. expresse exponunt) monetur Ioseph, vt sponsam, quam domi habebat, & proposito, & animo dimiserat, domi retineat; ita vt sensus sit, Noli timere accipere, id est, tecum illam habitare, & cum illa simul viuere, & cohabitare, omnemque timorem, & suspicionem abijcere,

Caiet.

Caietan.

Chrysost.
Ambros.